II. יאהרגאנג נומער 41

19 אקטאבער 1906(X.)

דער סאציאל-דעמאקראט

DER SOZIAL-DEMOKRAT

ארגאן פון דער יודישער סאציאל-דעמאקראטישער פארטיי אין גאליציען.

ערשיינט יעדען פרייטאג אין קראקוי.

די צייטונג קאסט מיט צושטעלונג:
גאנץ-יעהרליך 4 קר. 40 העלער
האלב-יעהרליך 2 „ 20 „
פערטעל-יעהרליך 1 „ 20 „
פיר אויסלאנד:
יעהרליך 5 קראנען 50 העלער
איינצעלנע נומער 8 העלער
אנאנסען קאסטען פיר צייל‏ע פעטיט 15 העלער.

אדרעס פון דער רעדאקציע און אדמיניסטראציע:
„Der Sozial-Demokrat“
Krakau, Starowiślna Nr. 42.

נישט פראנקירטע בריעף ווערען נישט אנגענומען.
מאנוסקריפטע ווערען נישט צוריק-געשיקט.

עס געהט זיי נישט שלעכט.

אויף דער פארלאמענטס-זיצונג פונ'ם 12 אקטאבער האט דער פינאנצמיניסטער קאריטאווסקי פארגעלעגט דעם שטאאטספאראנשלאג פון די מלוכה'שע הכנסות און הוצאות פאר דעם יאהר 1907. ווי עס איז שוין דער מינהג האט דער מיניסטער אויך דאסמאל געהאלטען א רעדע אין וועלכער ער האט פאנאנדערגעלעגט די ציפערן פון דעם בודזשעט געבענדיג אויפקלערונגען איבער די איינצעלנע פאזיציעס, און געבענדיג אן'איבערבליק איבער די נעגענווערטיגע ווירטשאפטליכע פערהעלטניסע אינ'ם שטאאט. ער האט זיך אממייסטען אבגעשטעלט אויף דער ענטוויקלונג פון דער אינדוסטריע און בעוויזענדיג, אז אין די לעצטע צייטען האט זיך די עסטרייכישע אינדוסטריע משונה'דיג גע-הויבען האט ער געזאגט צו די אבגעארדנעטע: „זי זעהען, מיינע העררן עס געהט אונז ניכט שלעכט“. עס פרעגט זיך נאר א שאלה, צו האט דער פינאנצמיניסטער ארויסזאגענדיג דיזע ווארטען געמיינט אלע עסטרייכישע בירגער צו האט ער מאקי נאר געמיינט דאס קליינע הייפעלע פאב-ריקאנטען, קאפיטאליסטען שוין אין איינעם מיט דער רעגירונג? אבער צו וואס זאלען מיר זיך ארייגלאזען אין אומזיסטיגע חקירות, אום זיך צו ערקלערען דאס, וואס דער מיניסטער האט אין זיין רעדע אזוי נישט קלאר ארויסגעזאגט. מיר געפינען אויף אונזער קשיא א קלארען ענטפער אין דעם פאראנשלאג, וועלכען דער פינאנצמיניסטער האט דעם פארלאמענט פארגעלעגט.

דער פאראנשלאג איז פאר דער רעגירונג א זעהר גינסטיגער, ווי נאך קיין מאל נישט ביי אונז אין עסטרייך. ער ווייזט אויף א איבער-שוס פון 1·8 מיליאן קראנען, דיזע, פאר די רעגירונג גינסטיגע און ערפריי-ליכע ערשיינונג, וועט פאר דער בעפעלקערונג, ווען מיר וועלען זי נעהנטער בעטראכטען, א זעהר טרויריגע זיין, ווייל פון וואנען נעמט זיך דיזער איבער-שוס? צו האבען זיך די אומזיסטיגע אויסגאבען אויף מיליטאריזם, אויף תמיד נייע מארדאינסטרומענטען, וועלכע פרעסען אויף דעם גרעסטען טהייל פון שטאאטסאויסגאבען, פערקלענערט? אדער צו האבען זיך אנדערע שטאאטסאויסגאבען אין די לעצטע צייטען פערקלענערט? ניין! מוזען מיר ענטפערן. זיי זענען געבליבען דיזעלבע און ווערען נאך גרע-סער פון יאהר צו יאהר. צו איז אפשר די קאנזומציע פון די מיט אינדירעקטע שטייערן בעלעגטע לעבענסמיטלען, געשטיגען? אויך ניין, פערקעהרט. די שטענדיג וואקסענדע טייערונג בעשרענקט מיט א יעדען טאג מעהר די קאנזומירונג פון דער ברייטער ארימער בעפעלקערונג. א דאנק דער היינטיגער טייערונג, מוז אנ'ארבייטער, וועלכער האט מיט א יאהר צוריק געוואהנט אין צוויי שטובען, מוז ער זיך איצט בעגניגענען מיט איין שטוב. די לעבענסמיטלען זענען אזוי געשטיגען, אז די ארימע קלאסען מוזען פערקלענערען זייערען געברויך. די ארימע בעפעלקערונג, וועלכע בילדעט די מעהרהייט אין שטאאט קאנזומירט אלזא נאך וועני-גער ווי פריהער, ווייל אונפערהעלטניס צו דער שטייגענדער טייערונג, הא-בען זיך די ארבייטס שכירות ביז איצט בכלל נישט געהויבען. די בע-זיצלאזע ברייטע מאסען געהט עס אלזא נישט אזוי גוט! פון וואנען נעמט זיך אבער דאך, א איבערשוס אין דער רעגירונגס קאסע? גאנץ איינפאך דערפאר. ווייל די אלטע שטייערן בלייבען און נייע קומען צו! איצט לאמיר א בליק טהון, ווער עס צאהלט די אלטע און די נייע שטייערן. דער פינאנצ-מיניסטער רעדענדיג וועגען דער משונה'דיגער ענטוויקלונג פון די ווירט-שאפטליכע פערהעלטניסע אין פערגאנגענעם יאהר האט געזאגט: „די נייען האנדעלספערטרעגע בעגלייטעט דורך צוויי יאהרע פאן איינעם רייכע ערנטעזעגען. האבען אונזערער גאנצען ווירטשאפטליכען טע-טיגקייט נייע קרעפטיגע אימפולזע געגעבען“. די לעצטע צוויי יאהר זענען אליא געוועזען גוטע צייטען פאר די גרויסגרונדבעזיצער; די רעגירונג אליין איז דאריף מסכים. עס וואלט אויסגעקומען לויט יושר צו פער-גרעסערען דעם גרונדשטייער. די קאפיטאליסטען-פאבריקאנטען האבען ווערליג די אויסזאגונגען פון דעם פינאנצמיניסטער אויך געהאט גוטע צייטען אין דעם לעצטען יאהר. „מאנכע אינדוסטריע צווייגען — האט דער מיניסטער געזאגט — ארבייטען אונטער זא אויסערארדענטליך פאר-טיילהאפטע פערהעלטניסע, ווי נאך ניע“. לויט יושר, וואלט די רע-גירונג געבראוכט העכערען דעם ערווערבסשטייער. וואס זעהען מיר אבער? אקוראט דעם היפך דערפון. דער גרונדשטייער ווערט פאראנ-געשלאגען געגוי אין דעמזעלבען מאס וואס פריהער און דער ער-ווערבשטייער ווערט פרעלימינירט מיט דריי מאל הונדערטטויזענד קראנען וועניגער! אנשטאט איינצונעהמען די שטייערן פון דעם איבערפלוס פון די רייכע, בעזיצענדע קלאסען, נאגט זיך צו די רעגירונגוי א פיאווקע צום ארימען פאלק און נאגט פון איהם ארויס דעם לעצטען טראפען בלוט. נישט גענוג וואס די ביזאיצטיגע אינדירעקטע שטייערן אויף לעבענס-מיטעל זענען שוין פאר די ארימע אונערטרעגליך, האט די רעגירונג פאר דעם קינפטיגען יאהר דיזע שטייערן, פון ברויט, פלייש, זאלץ צוקער, טאבאק, נאפט און נאך אנדערע פאר א יעדען מענשען נוי-טיגסטע ארטיקלען, געהעכערט. די פערצעהרונגס שטייערן זאלען אין נעכסטען יאהר ברענגען דער רעגירונג צוואנציג מיליאנען מעהר. טאבאק אים זיעבען מיליאנען מעהר, שטעמפעל, טאקסען און געביהרען אים זעקס מיליאנען מעהר. איצט א בליק אויף די איינצעלנע שטייערן, וויפיעל זיי ברענגען דער רעגירונג א יאהר און וועלכע ברענגען איהר אממייסטען. די גרונדשטייער טראגען דריי אונפינפציג מיליאנען, די ערווערבשטייער זעקס און דרייסיג מיליאנען, דער שטייער פון ברוינפען 87 מיליאנען, פון ביער 77 מיליאנען, פון צוקער 122 מיליאנען. פון נאפט 20 מיליאנען, פון זאלץ 47 מיליאנען, פון טאבאק 236 מיליאנען. ווי מיר זעהען ליגט די גאנצע משא פון די שטייערן אויף די ארימע שיכטען פון דער געזעלשאפט. און איצט איז אונז לייכט צו פערשטעהען וועמען דער פינאנצמיניסטער קאריטאווסקי האט אין זינען געהאט, ווען ער האט געזאגט: „זי זעהען, מיינע הערן עס געהט אונז ניכט שלעכט“. עס געהט נישט שלעכט די קאפיטאליסטען, וועלכע זויגען אויס דעם ארבייטער, זאמלען פון זיין פראצע שווערע מיליאנען, לעבען און איבערפלוס אין די גאנצע משא פון די שטאאטס הוצאות האבען זיי ארויפגעווארפען אויף די ארימע בעפעלקערונג. דער ארבייטער האלט אונטער מיט זיינע פלייצעס דעם גאנצען בנין פון דער שטאאטליכער ארדנונג און וואס בעקומט ער דערפאר? גאר נישט! די קאפיטאליסטישע רעגירונג, אונטערדריקט איהם אויף א יעדען שריט און טריט. נישט גענוג וואס זי ניצט איהם אויס אויפ'ן ריק-זיכטסלאזעסטען אופן, שטעלט זי נאך דעם ארבייטער טריט ביי טריט שטע-רונגען ווען ער וויל זיך אויסקעמפפען א בעסערע עקאנאמישע לאגע. ווען ארבייטער טרעטען ארויס אין קאמפף מיט זייערע אויסבייטער קאפי-טאליסטען, שיקט די רעגירונג ארויס געגען זיי מיליטער מיט ביקסען און בלאנקע זעבלען. אזא רעגירונג איז דורך און דורך א קראסען-רעגירונג פון די קאפיטאליסטען און אזוי ווי מיר קעמפפען מיט דער קאפיטאליסטישער ארדנונג בכלל, מוזען מיר מיט אלער ענטשיעדענ-הייט קעמפפען געגען דיזער קאפיטאליסטישער רעגירונג. מיר מוזען קעמפפען געגען א רעגירונג, וועלכע טראכט נאר פאר די הערען קאפיטאליסטען, עס זאל זיי נישט שלעכט געהען און קימערט זיך דאס מינדעסטע נישט וועגען דער לאגע פון די ארימע ברייטע ארבייטערמאסען, וועלכע האלטען אויס מיט זייער פראצע די גאנצע גע-זעלשאפט און האבען אליין גאר-נישט פאר זייער מיה. ווען עס געהט דעם הייפעלע קאפיטאליסטען נישט שלעכט, דאן איז דאס דערפאר, ווייל אונז ארבייטער געהט עס זעהר שלעכט. געגען דיזען אונגערעכ-טען צושטאנד צו קעמפפען איז די הייליגע פפליכט פון א יעדען אר-בייטער, אום אבער צו קענען קעמפפען מוזען מיר זיין פערייניגט, דערום זאמעלט אייך אונטער איין פאהן, אונטער דער פאהן פון דער קעמפפענדער, די מענשהייט בעפרייענדע סאציאל-דעמאקראטיע!

פון רוסלאנד.

ווי אזוי די רוסישע מיניסטארען ווילען לעזען די יודענפראגע.

סטאליפין האט געהאט א פריוואטען געשפרעך מיט דעם פינאנץ-מיניסטער קאקאווצעוו'ן וועגען דער יודען-פראגע. דער ערשטער האט דערביי אנגעוויזען, אז מען זאל אבשאפען איניגע בעגרענצונגען געגען די יודען. דער פינאנצמיניסטער האט זיך פערנומען מיט דער פראגע און איז סוף כל סוף געקומען צום בעשלוס, אז דער גאנצער גאנג פון דעם רוסישען לעבען איז געגען דעם, אז מ'זאל אבשאפען די טשערטא און געבען די יודען גלייכבערעכטיגונג. זיינע מאטיווען האט ער אנגע-געבען אין א זאפיסקע. וועלכע איז דערלאנגט געווארען דעם פרעמיער מיניסטער צוזאמען מיט א פראיעקט וועגען דער לעזונג פון דער יוד-ענפראגע. לויט דיזען פראיעקט: 1) ווערט ערלויבט אלע רוסישע יודען צו בעזעצען זיך אין די דערפער פון דער טשערטא און פון פוילען; 2) די יודען וואס האבען דאס רעכט צו וואהנען מחוץ פון דער טשערטא אדער צו קומען א היין אויף א געוויסע צייט, קענען אויס-נוצען זייערע רעכטען אין גאנץ רוסלאנד אהן שום בעגרענצונגען. ווי צ. ב. אין מאסקווע, און קיר-ליאנדער גוב. דער געגענד פון וואיסקא דאנסקאווא, מיטעל-אזיען און אז. וו. 3) די יודען וואס האבען גע-צאהלט ערשטע גילדע אין קיעוו, בעקומען וואהנרעכט אין גאנץ רוס-לאנד, אויב זיי האבען געוואלט ערשטע גילדיע 15 יאהר נאכאנאנד דערינען 10 יאהר אין קיעוו. 4) דאס וואהלרעכט אין גאנץ רוסלאנד האבען אויך אלע בעלי-מלאכות; 5) די ווייבער, קינדער, מינדעריאהריגע ברידער און שוועסטער פון די יודען, וועלכע מעגען וואהנען אין גאנץ רוסלאנד, בעקומען אויך דאס וואהנרעכט אין גאנץ רוסלאנד. 6) אין די ערטער וואו די רוסישע יודען וואהנען, האבען זיי אלע בירגערליכע רעכט גלייך מיט אלע איבעריגע אונטערטהאנען, א חוץ דאס רעכט אבצוקויפען אדער דינגען אויף א געוויסע צייט די ערדען, וועלכע די פויערים האבען בעקומען אין 61-טען יאהר אדער וועלכע זיי האבען איינגעקויפט דורך די פויערישע באנק, אויך האבען זיי דאס רעכט צו פערנעהמען זיך מיט אלע מסחרים, א חוץ מיט די הייליגע צלמים.

דער אלגעמיינער שטרייק אין לאדוש.

אלס א פראטעסט געגען דעם פעלדגעריכט, וועלכעס האט אנ-געהויבען ארבייטען אין לאדוש, האבען די ארבייטער-מאסען פון זייער איינענער איניציאטיווע געמאכט א אלגעמיינעם שטרייק. דער שטרייק האט געדויערט פון דינסטאג אין דער פריה ביז שבת. דער שטרייק איז געווען אין דער ווירקליכקייט אנ'אלגעמיינער.

אזוי ווי די פאבריקאנטען וויגערן זיך אויסצוצאהלען די ארביי-טער פאר די 4 טאג וואס זיי האבען געשטרייקט איז זעהר מעגליך, אז עס זאל אויסברעכען אויף דאס ניי א אלגעמיינער שטרייק.

סאציאלע רונדשוי.

„די געווערקשאפט“. (ארגאן פון דער געווערקשאפטס-קאמיסיע פון עסטרייך) גיט איבער: אויף דער זיצונג פון דער רייכסגעווערק-שאפטס-קאמיסיע פונ'ם 18 סעפטעמבער האט דער פערבאנד פון די שניידער פערלאנגט פון דער קאמיסיע אנ'ענטשיידונג אין אנ'אר-גאניזאציאנס אנגעלעגענהייט. „די ענטשיידונג פון דער קאמיסיע איז נויטווענדיג, ווייל די לאנדעס-געווערקשאפטס-קאמיסיע אין לעמבערג (לעז קאמיסיע צו שעדיגען די יודישע פראפעסיאנעלע ארטסגרופען רעד.) האט געפאסט דעם בשלוס, נישט צוצולאזען די פערטרעטער פון דער לעמבערגער יודישער ארטסגרופע צו די זיצונגען פון דער לאקאלער קאמיסיע. עס איז בעשלאסען געווארען אבצולעגען די ער-לעדיגונג פון דיזער אנגעלעגענהייט ביז צו דער רייכס-קאנפערענץ פון די געווערקשאפטס-פערטרויענס-מענער, צו וועלכער מען זאל אויך איינ-לאדען א פערטרעטער פון גאליציען“.

די קראקויער מאהלער-ארבייטער האבען זיך דערשלאגען אהן א שטרייק די פאלגענדע הנחות ביי די מייסטער: 1) פון היי-יאהר אן ווערט אבגעשאפט דער זומער און ווינטער-לאהן און די מייסטער האבען צו צאהלען א גאנץ יאהר דעמזעלבען פרייז; ווען אין ווינטער איז דער טאג קלענער קענען די מייסטער נאר אבשלאגען פאר אזוי פיעל שעה, ווי פיעל מ'האט וועניגער געארבייט ווי 10 שעה. 2) אין די שעה'ען צווישען 6 ביז 8 אוהר אבענדס האבען די מייסטער צו בעצאהלען מיט 25% מעהרער און פון א זייגער 8 ביז 6 אין דער פריה 100% מעהר אויף דער שעה, אין פערהעלטניס צום געוועהנ-ליכען לאהן. אויף דיזע פאדערונגען האבען זיך געאייניגט אלע מאה-לערמייסטער מיט אויסנאהם איינעם מיט'ן נאמען ברעננער. עס איז אבער קיין ספק נישט פאראן, אז אויך דיזער מייסטער וועט נאכגעבען דיזע פאדערונגען, ווארים ער האט טאקי אממייסטען ארבייט און וועט דאך נישט וועלען, אז ער זאל זיין דער איינציגער וואו מ'וועט פאר די זעלבע פאדערונגען מוזען שטרייקען. *)

דיזער זיעג הגם אהן א קאמפף האט א גרויסע בעדייטונג. ביז אצינד איז געווען פראקטיצירט ביי די מאהלער, אז נאך סכות האבען די מייסטער שוין אנגעהויבען צאהלען דעם „ווינטערלאהן“. דער „ווינ-טערלאהן“ איז געווען א פשוט'ער רויב פון זייטען די מייסטער אויף די ארבייטער. פאר דערזעלבער ארבייט וואס אין זומער האבען די מייסטער פון נאך סכות ביז פורים געצאהלט מיט א דריטעל און א סך מאל מיט א העלפט וועניגער ווי אין זומער. אנשטאט אבצוציעהען פאר א שעה אדער 2 שעה פון געוועהנליכען שכר האבען די מייסטער זיך איינגעפיהרט א „ווינטערלאהן“ און האבען אויפ'ן שענדליכסטען אופן אויסגעניצט די ארבייטער. דאס האט אבער נאר אזוי לאנג גע-קאנט זיין כל זמן די מאהלער-ארבייטער זענען נישט געווען ארגאני-זירט. איצט איז די מאהלערארגאניזאציע אין קראקוי אבער אזוי שטארק, אז די מייסטער האבען איינגעזעהען, אז עס איז א שאדע כאטש איין טאג צו לאזען נישט ארבייטען, ווייל סוף כל סוף וואלטען זיי געמוזט נאכגעבען. דערפון האבען זיך שוין די מאהלערמייסטער איבערצייגט

*) אויך הערר ברעננער האט שוין נאכגעגעבען די פאדערונגען (די רעד.)

יעדע וואך פרישע מיטגלידער. אזוי ווי עס צייגט זיך א מאנגעל אין אגיטאטארישע כחות האט דער פארטיי קאמיטעט בעשלאסען אויף דער לעצטער זיצונג. אבצוהאלטען צוויי זיצונגען אין דער וואך פון וועלכע איינע איז בעשטימט אויף א אגיטאטארען-שולע פאר די קאמיטעט-מיטגלידער. א חוץ דעם ווערען געפיהרט סיסטעמאטיש וויסענשאפטליכע קרייזען. מיט איין ווארט די ארבייט הויבט אן צו ווערען וואס אמאל מעהר סיסטעמאטיש און דאס גוט אונז די ערבות, אז זי וועט ברענגען רעזולטאטען.

אויף דעם ערשטען טאג יום טוב, דאנערסטאג דעם 11 אקט. האט דאס פארטיי קאמיטע צונויפגערופען א פאלקספערזאמלונג אין זאאל פון פעראיין „פארווערטס", מיט דער טאגעסארדנונג: 1) די לעבענסמיטעל-טייערונג 2) דער צושטאנד פון דער וואהלרעפארם. א ייגער דריי איז דער זאאל געווען אויסגעפילט ביז צו די ברעגען און די שטענדיג צושטרעמענדע מאסען האבען געמוזט פון הויף זיך צוהערען די רעפעראטען.

געעפענט די פערזאמלונג האט חבר שפאנלאנג, ער איז אויך געוועהלט געווארען אלס פארזיצענדער פון דער פערזאמלונג. שריפטפיהרער איז געווען חבר א. וואסערמאן. צום ערשטען פונקט האט רעפערירט דער חבר ישראל בער. אין קלארע און בעגייסטערנדע ווארטען האט ער געמאהלט די לאגע פון דעם ארבייטערקלאס און האט אויפגעוויזען ווי אונערטרעגליך זי איז געווארען ביי דעם היינטיגען יקרות. שולדיג אין דעם — זאגט דער רעדנער — איז די רעגירונג, וועלכע לעגט ארויף אויף די נויטיגסטע לעבענסמיטלען אונגעהייער גרויסע שטייערן און מאלעדירט א חוץ דעם, דעם וואוכער פון די לעבענסמיטעל פערקייפער און פון די הויזבעזיצער. אין דער היינטיגער קאפיטאליסטישער ארדנונג איז אגב נייט מעגליך אין גאנצען אבצושאפען די אויסבייטונג פון די ארימע קלאסען, אבער טיילווייזע קען מען איהר בעגרענצען. דערצו איז אבער נויטיג דאס דער פראלעטאריאט וועלכער ליידט אממייסטען פון דער טייערונג זאל זיך אויפהויבען צו א שטארקען מעכטיגען פראטעסט. און ווען דער פראלעטאריאט וועט ארויסגעהען אויף די גאסען אום צו פראטעסטירען געגען דעם טייערונגסוואוכער, ברוך דער יודישער פראלעטאריאט צו מארשירען אין די ערשטע רייהען, וויל ער ליידט נאך מעהר פון דער טייערונג איידער דער קריסטליכער פראלעטאריאט. די קהל-פארשטעהער מאכען א געשעפט אויף דעם טראדיציאנעלען רעליגיעזען מינהג פון כשר-פלייש עסען און בעלעגען דאס כשר'ע פלייש מיט א נייעם שטייער, וועלכער מאכט טייערער דאס פלייש פאר די יודען מיט 24 העלער אויפ'ן קילא. מיר מוזען פאדערן פון קהל, אז ער זאל אבשאפען דיזען שטייער, וועלכען עס צאהלען די ארימסטע יודען. צום שלוס האט דער חבר שרייבער געשטעלט א רעזאלוציע אין וועלכער מ'פאדערט די רעגירונג, אום טיילווייזע אבצוהעלפען דער טייערונג, זאל זי עפענען די רומענישע גרענעצען פאר די בהמות. פון דעם שטאדטראטה, ער זאל אבשאפען די אקציז, אויף דאס ניי עפענען די שטעדטישע יאטקעס אין די ארימע שטאדטפערטלען, נארמירען דעם מקח פון פלייש; אויפבויען ארבייטער-הייזער מיט ריינע און בילינע דירות פאר ארבייטער; פון קהל, אז ער זאל אבשאפען דעם שטייער אויף כשר פלייש.

צו דיזען פונקט האבען נאך גערעדט די חברים, קורצוויל, אנטמאן און דאננלאוויטש.

צום צווייטען פונקט האט רעפערירט דער חבר ראזע, אנווייזענדיג דרויף, אז ווען אפילו, דער וואהלרעפארם-אויסשוס האט פערווארפען דעם פלוראלסיסטעם פארשלאג, מוז דער פראלעטאריאט שטעהען וואכער אויף דער וואך, ווייל אין פארלאמענט וועלען די שונאים פון דער וואהלרעפארם נאך א מאל פרובען די וואהלרעפארם אבהענגיג צו מאכען. דער רעפערענט רעדט ארום אלע פראיעקטען פון פלוראלסיסטעם אזוי די וועלכע זענען שוין א דורכגעפאלען, ווי די וועלכע מען האט שוין אויף דאס ניי אויסגעטראכט און בעווייזט די שעדליכקייט פון דעם פלוראלסיסטעם אין אלע זיינע מעגליכע פארמען.

צו דיזען פונקט האט אויך גערעדט דער ח' גליזנער, אויפווייזענדיג ווי לעכערליך דיס עס זענען געווען די פארשלאגען פון דעם אבג. טאללינגער מכה דעם פלוראלסיסטעם. ער האט אויך ארומגערעדט דאס נידערטרעכטיגע פארגעהען פון דעם „פאלענקלוב" אין איינעם מיט די „נאראדאווע דעמאקראטען". וועלכע פאדערן איצט פאר דעם גלייכען וואהלרעכט, א אויסברייטונג פון דער שלאכציצען הערשאפט אין גאליציען און ווילען פון דיזער פאדערונג מאכען דעם גורל פון דער וואהלרעפארם. צום סוף פון זיין רעדע האט חבר גליזנער פארגעלעזען א ענטשפרעכענדע רעזאלוציע.

חבר דעמביצער האט אפעלירט צו די פערזאמעלטע דאס זיי זאלען זיך ארגאניזירען, אז ווען די וואהלרעפארם וועט קומען זאל זי אונז נישט טרעפען נישט צוגעגרייט.

דער חבר שפאנלאנג האט רעזומירט די רעפעראטען און האט אויפגעפאדערט די אנוועזענדע צו אגיטירען און צו געווינען אימער פרישע אנהענגער פאר'ן סאציאליזם און פאר דער סאציאל-דעמאקראטישער פארטיי. די פארגעשלאגענע רעזאלוציעס זענען אנגענומען געווארען און די פערזאמעלטע זענען זיך צוגאנגען מיט דעם געזאנג פון דעם „אינטערנאציאנאל",

כעמבערג. די סעקציע פון דער פ. פ. ס. ד. האט דא שבת דעם 6 דמ. געהאט א ריזיגע מפלה. אויף א פאלקספערזאמלונג, וועלכע זי האט צונויפגערופען, זענען געוועהלט געווארען צים פרעזידיום אונזערע צוויי חברים: קאטץ און נעקער. פאר רחמנות האבען מיר זיך געאייניגט דאס די איינבערופער זאלען אויך האבען א פערטרעטער אין פרעזידיום. כאטש מיר האבען געהאט דעם פארזיץ האבען מיר ערלויבט קודם צו רעפערירען די איינבערופער. פון אונזער זייט האט רעפערירט געג. בלום און נעקער. אין דער דיסקוסיע האבען זיך בעטייליגט פיעלע גענאסען.

דעם ערשטען טאג יום טוב איז דא געווען א פרייען פעריזאמלונג גערעדט האבען די געג. בלום און נאהלבערג פון פשעמישל.

טארנאוו. דעם 7 דמ. א זייגער 7 אבענדס האבען די היגע ציוניסטען צונויפגערופען א פאלקס-פערזאמלונג, אין דער מערצישער שוהל. מיט דער טאגעסארדנונג: 1) די לעצטע וואהלען צו קהל, 2) די פאדערונגען פון די יודען ביי דער איצטיגער פאליטישער לאגע אין עסטרייך. אין פרעזידיום איז פון אונזער זייט געוועהלט געווארען דער חבר לאנדוי. רעפערירט האט צום ערשטען פונקט דער העררדר. זאליק. ער האט געשטעלט אונטער דעם שאנדסלופ די קהל-ווירטשאפט און האט מזהיר געווען, אז די אפאזיציע וועט מאכען א פראטעסט געגען די פארגעקומענע וואהלען. א חוץ דעם האט דער רעדנער, האלטענדיג קהל פאר א מיטעל אויפצולעבען דאס יודענטום אויסגעדריקט די איבערציינונג אז „די העררען (דה. די קהל'ניקעס) וועלען זיך צוריקציהען און וועלען אליין פלאץ מאכען פאר בעסערע, וואס זאגען צו"... דער רעפערענט דר. פעלדבלום האט זיך געסטארעט איינצורעדען אין די פערזאמעלטע, אז די ציוניסטישע פארטיי איז די איינציגע יודישע פארטיי, וועלכע נעמט ארום אלע לעבענספראגען פון דער יודישער געזעלשאפט. די טיילונג פון יודען אויף קלאסען, זאגט דער רעדנער האט אנ'אקאדעמישע בעדייטונג. איצט ווען דאס יודישע פאלק געפינט זיך נאך אין די ווינדעלען, מוז מען זיך קודם כל סטארען ווענען די מאנדאטען פאר'ן פאלק. דער ערשטער אין דער דיסקוסיע האט גענומען דאס ווארט דער חבר קארנגוט. בעגריסט מיט שטירמישע אפלאדיסמענטען האט ער צונויפגעזאמעלט אזא בעדייטענדע צאהל אגומענטען געגען די אויספיהרונגען פון די ציוניסטישע רעפערענטען, דאס זיי האבען געמוזט אויסשליסליך מיט איהם פאלעמיזירען און האבען סאלידאריש זיינע אויספיהרונגען אנערקענט אלס זאכליכע. עס עקזיסטירט נישט איין יודיש פאלק, זונדערן צוויי, ווארום עס האבען זיך אין איהם געבילדעט די צוויי גרויסע קלאסען: דער פראלעטאריאט און די בורזשואזיע, דיזער פאקט האט דאן זיינע געזעלשאפטליכע און פאליטישע פאלגען. דאס פערזיפען זיך אויף די ווינדעלען, דערמאנט אן די דייטשע ליבעראלען, וועלכע האבען נישט געוואלט ארויסלאזען פון הינטער זייער השגחה דעם פראלעטאריאט. אבער דער ריעז האט זיך בעפרייט, עס האט זיך ערוועקט א נייע קראפט און עס האט זיך ארויסגעוויזען אז דאס איז א זעלבסטשטענדיגע קלאס מיט א בעזונדערען בעוואוסטזיין און בעזונדערע אינטערעסען. דיזעלבע ענטוויקלונג איז אויך אין דער יודישער געזעלשאפט פארגעקומען. ווענען א געמיינזאמער ארבייט פון דעם יודישען פראלעטאריאט אין דער יודישער בורזשואזיע קען נאר רעדען א „נאראדאווע דעמאקראט". די בעזונדערע קולטורעלע אינטערעסען נעמט ארום דאס פראגראם פון נאציאנאל-קולטורעלע אויטאנאמיע, וועלכע איז נייטש קיין רפואה אויף די שפעציעל יודישע ליידען, זונדערן א לעזונג פון דער נאציאנאלער פראגע אין עסטרייך בכלל. וואס אנבעלאנגט קהל האט דער רעדנער פארגעשטעלט די שטעלונג פון דער יוד. סאצ.-פארטיי בנוגע צו קהל. אונטער שטירמישע אפלאדיסמענטען האט חבר קארנגוט געענדיגט זיין רעדע. דער צווייטער האט גערעדט י. גראס, דער פארשטעהער פון דער פ. פ. ס. די פאזיטיווע זייט פון חבר קארנגוטס רעדע האט ער ווידערהאלט ווארט נאך א ווארט. דאן איז ער מיט זיך אליין געווען אין א סתירה, ווען ער האט זיך געסטארעט צו בעווייזען דאס די יודען זענען א אנארמאל פאלק. זיין אונלאגישע רעדע האט ער געענדיגט אונטער א בעגלייטונג פון ענטשפרעכענדע צווישענרופען. צוליעב דער צו שפעטער צייט האט מען די רעזאלוציעס נייטש געגעבען צו אבשטימונג.

יאראסלאוו. די פשעמישלער פ. פ. ס. ד. פערברייט איהר פאגראם טאקטיק אויך אויף די ארומיגע שטעדט. דאנערסטאג דעם 4 ד. מ. האבען זיי געמאכט אויך א פאגראם ביי אונז. די יודישע ס. ד. פארטיי האט צונויפגערופען אויף דיזען טאג א פאלקס-פערזאמלונג מיט דער טאגעסארדנונג: 1 די לעצטע געשעהנישען אין סיעדלעץ, 2) די פאליטישע סיטואציע אין עסטרייך. ווי דער חבר לאנדוי פון פשעמישל האט אנגעפאנגען צו רעדען אויף יודיש, האט א באנדע שכורים אונטער דער פיהרונג פון קוואקע זיעגמאן און דעם אקסענאנעט מאנדעל (ביידע פיהרער פון דער פ. פ. ס. ד. אין פשעמישל) אנגעהויבען שרייען, „מיר ווילען נישט העהרען קיין יודיש, רעדען אויף פויליש". דער רעדנער האט אלזא איינגעלייטעט אויף פויליש. ווי עס איז ווידער געקומען צו דער וואהל פון פרעזידיום האט דיזעלבע באנדע ווידער אנגעפאנגען צו ליארמען ביז דער קאמיסאר האט די פערזאמלונג אויפגעלעזט. זיי האבען זיך מיט דיזען סוקצעס נישט בעגנוגענט, און האבען גענומען שלאגען מיט שטעקענעס און אייזערנע כלים. קיין שום מענש אפילו פון זייטיגע בעאבאכטער, וואלט נישט געוואלט גלויבען אז דאס זענען סאציאליסטען, זיי האבען עהער געהאט א פנים פון איינפאכע באנדיטען און שלעגער. נאר אזוי ווייטער און מען וועט באלד אפילו נישט וועלען אויסשפייען אויף די פוילישע „סאציאליסטען" אין פשעמישלער קרייז.

די זעלבע פערזאמלונג האבען מיר דאן אבגעהאלטען מיט דער זעלבער טאגעסארדנונג אין אונזער אייגענעם לאקאל. רעפערירט האט גען. פאסט און שוועבער. אין דער דיסקוסיע האבען גענומען דאס ווארט. גען. פעכאלט, וויניק און לאנדוי. צום סוף האט נאך גערעדט גען. קאהל. מיט'ן אבזינגען רעוואלוציאנערע לידער האט זיך די פערזאמלונג געענדיגט א זייגער האלב זעקס אבענד.

ס. קאהל.

בראדי. דאנערשטאג דעם 4 דמ. איז אבגעהאלטען געווארען אין פעראיין „פארווערטס" א פערזאמלונג פון בעקערארבייטער. רעפערירט האט דער חבר וואלף, א דעלעגאט פון דער לעמבערגער ארטסגרופע. דער רעפערענט האט אנגעוויזען אויף די אויסבייטונג און די נויטה פון די ארבייטער און אויף די ציעלען און ניצען פון דער פאך-ארגאניזאציע. עס איז בעשלאסען געווארען צו גרינדען א צאהלשטעלע פון דעם צענטראל-פערבאנד צו וועלכען עס זענען דערווייל צוגעטרעטען 14 בעקערארבייטער.

פרייטאג דעם 5 ד. מ. איז דא געווען א פערזאמלונג פון ארבייטענדע פרויען, וועלכע זענען בעשעפטיגט ביים פעדערן פריקען. איבער די בעדייטונג פון דער ארגאניזאציע האט רעפערירט די חבר'טע ווערבער. זי האט פארגעשטעלט די עלענדע לאגע פון די ארבייטענדע פרויען אין דער היינטיגער קאפיטאליסטישער ארדנונג. די לאגע פון די ארבייטענדע פרויען איז א סך ערגער איידער פון די מאנסבילען אזוי אין דער עקאנאמישער ווי אין דער פאליטישער הינזיכט. די אורזאכע דערפון איז וואס די פרויען האבען נאך נישט פערשטאנען די בעדייטונג פון ארגאניזירען זיך, און נעהמען דעריבער קיין שום אנטייל נישט אין קאמפף פאר די פאליטישע רעכטען. דאן האט די גענאסין הערבער גערעדט וועגען די ציעלען פון דער סאציאל-דעמאקראטישער פארטיי וועלכע פערטיידיגט די אינטערעסען פון דעם ארבייטערקלאס אהן א אונטערשיעד פון גלויבען, נאציאן און געשלעכט. אפעלירענדיג צו די פערזאמעלטע דאס זיי זאלען זיך ארגאניזירען אונטער דער רויטער פאהן און זיי זאלען קעמפפען צוזאמען מיט די ארבייטער פאר א בעסערע צוקונפט, האט די רעדנערין געענדיגט איהר רעפעראט. אין דער דיסקוסיע האבען גענומען דאס ווארט די חברים וואלף און ראייס-

---

קוועלע פון די ליידען, די אונגליכהייט אין דער געזעלשאפט (עס איז נעניג צו דערמאנען אויף די קליינע פארשריטע פון די ענגלישע טרעד אוניאנען!); אבגעבען זיך ווידער בלויז מיט דער שענער צוקונפט און נישט נעהמען אין אכט די איצטיגע געגענווארטיגע לאגע, די קוועלען און ליידען פון ארבייטענדע מאסען, זייער טעגליכען הארטען קאמפף פארן דאזיין הייסט — בויענ־געבייידעס אויף זאמד אהן א שום פונדאמענט. פיהרען אריינע צוקונפט פאליטיק איז אזוי לעברעליך, ווי וועלען אויסהאקען דעם וואלד, נישט אנריהרענריג די ביימער, פיהרען ווידער א פראפעסיאנעלע טאקטיק אהן א צוקונפט אידעאל הייסט נישט זעהן דעם וואלד צוליעב די בוימער. מיט איין ווארט די פאליטישע אויפגאבען מיט די פראפעסיאנעלע זענען אונגעטרענט. דאס מאטעריאל פון די לעצטע ווערט פערברויכט פאר די ערשטע. יעדע געזונדע סאציאל־דעמאקראטישע טעטיגקייט מוז זיך שטיצען אויף דיזע ביידע יסודות, אויף א פראפעסיאנעלע און פאליטישע טאקטיק.

צוליעב די אונגעהייערע שווערקייט פונ'ם קאמפף. וואס די סאציאל דעמאקראטיע מוז פיהרען מיט די איבעריגע קלאסען איז אונמעגליך, דאס דיזע פערשידענע זייטען זאלען ווערען ארגאניזירט פון איינע און די זעלבע מענשען. צו שטארק און מעכטיג זענען די שונאים, די הערשענדע קלאסען, עס זאלען קענען זיי ארויסטרעטען מענשען נישט ספעציאליזירטע אוועלכע, וועלכע בעשעפטיגען זיך מיט אלע ארבייטען, עס מוז פארקומען א צוטיילונג אין דער ארבייט. יענע, וועלכע פיהרען און ארגאניזירען די פאליטישע בעוועגונג, קענען נישט אריינדרינגען אויספיהרליך אין די ערטליכע און ספעציעלע בעדינגונגען פון יעדען פאך בעזונדער. די פאליטיקער קענען בלויז בעשיצען די ארבייט בכלל, אבער נישט אין דעם אדער יענעם פאך בעזונדער. אום צוקענען פיהרען דעם קאמפף אין די אמית פון פאבריק, מיט יעדען קאפיטאליסט בעזונדער, מוז מען זיך ספעציאליזירען, אנפאסען זיך צו די פעדהעלטניסען, אויסלערנען קלאר די בעדינגונגען פון דער צייט אין ארט דאס אבער איז מעגליך, וואו די פראפעסיאנעלע ארבייט איז אבגעטיילט פון דער פאליטישער.

דיזע צוטיילונג אין דער סאציאל־דעמאקראטישער ארבייט, וואס איז איינפערמיידליך ביי א גרויסע און שטארקע פארטיי, האט אבער אויך זעהר פיעל שאטען־זייטען, עס ענטוויקעלט זיך מיט דערצייט צוויי זעלבסטשטענדיגע, אבגעזונדערטע ארגאניזאציעס, וואו יעדע איינציגע שליסט זיך איין בלויז אין איהר אייגענעם קרייז, האט נאר אין זינען איהרע איינענע אינטערעסען און הערט זיך אויף צו רעכנען מיט די אינטערעסען פון דער צווייטער שוועסטער-ארגאניזאציע, וואס איז פון אלגעמיינעם פראלעטארישען שטאנדפונקט נישט ווענינער וויכטיג. עס וואקסען אויס „נאר פאליטיקער" פון איין זייט און „נאר געווערקשאפטלער" פון דער צווייטער זייט. די ערשטע, ווי געזאגט, האבענדיג אין זינען נאר די צוקונפט אינטערעסען פון דעם גאנצען פראלעטאריאט, בעקימערט זיך נ'ט אזוי שטארק מיט די קליינע נעגענווערטיגע אייסבעסערונגען, דער עקאנאמישער קאמפף פאנגט אן צו ווערען אטפאל, וואס האט א ווערטה אויף אזוי פיעל, אויף וויפיעל ער נוצט צו די מאסען צום פאליטישען קאמפף, אויף וויפיעל ער דינט פאר א מיטעל „צורעקרוטירען" נייע סאלדאטען פאר די קומענדיגע סאציאליסטישע איבערקעהרעניש; די לעצטע ווידער פערקעהרט, פאנגען אן צוקוקען אויף זייער פראפעסיאנעלע טעטיגקייט, נישט ווי אויף אמיטעל צום ענדליכען ציל, נאר פאר א ציעל אן און פיר זיך, יעדע ערשלאגענע עקאנאמישע אויסבעסערונג אין פאבריק איז ביי די „געווערקשאפטלער" (ביי די פיהרער פון די פראפעסיאנעלע פעראיינען) טייערער ווי א ארט אין פארלאמענט, דאס פערקערצערן דעם ארבייטס טאג, דאס העכערן די שכירות און נאך אזוינע ממשות'דיגע הנחות היינט, אין דער נעגענווארט איז ביי זיי וויכטיגער, ווי דאס אנזאמלען רוחני'דיגע קאמפף-ענערגיע פאר די צוקונפט. עס ארבייטען זיך אויס פערשידענע מיינונגען, און איבערצייגונגען, וועלכע פיהרען צו שטרייטען, רייבערייען אין טייל מאל אויך צו קאנפליקטען ביים בעשליסען פראקטישע פראגען. די „פאליטיקער" בעטראכטען יעדע ארויסטרעטונג פון פראלעטאריאט פאר נוטציג אין שעדליך, אויף וויפיעל דאס איז נוטציג און שעדליך נישט דער איצטיגער עקאנאמישער לאגע, נאר אויף וויפיעל דאס איז נוטציג און שעדליך די פאליטישע שטעלונג פונ'ם פראלעטאריאט, די פאלגען וואס דיזע ארויסטרעטונג קען האבען פארן ארבייטער אין זיין אלטעגליכען לעבען, קומערט די „נאר פאליטיקער" זעהר ווענינ. די „נאר געווערקשאפטלער" ווידער פאלען אריין אין א צווייטע איינזייטיגקייט: יעדע ארויסטרעטונג בעטראכטען זיי פון דעם איצטיגען עקאנאמישען שטאנד, אויף וויפיעל דאס קען זיך אברופען אויף די לאגע פון די ארבייטער אין דער נעגענווארט.

דיזע שטענדיגע שטרייטען צווישען די פאליטיק און די פראפעסיאנעלע פעראיינען, פון וועלכע די דייטשע סאציאל-דעמאקראטיע, א דאנק איהר גרויסער מאס ארבייט, און איהר גרויסער צאהל מיטגלידער, צווישען וועלכע עס איז נאטירליך פאראן גרייסע פערשידענע מיינונגען, האבען זיך אינ'ם לעצטען יאהר פערשארפט צוליעב די פראגע, וועגען אגווענדען דעם מאסענשטריק. א ענדע פון דיזען שטרייט, וועלכער וואלט זיך געקענט יעהר שלעכט אברופען אויף די אינטערעסען פונ'ם ארבייטערקלאס אין דייטשלאנד האט געמאכט, דער מאנהיימער פארטייטאג, וואו עס האט זיך אהן א שום ספק איינגעגעבען די פארטיי-פיהרער אויסצוגלייכען די רייבערייען, וועניגסטען די פראקטישע רייבערייען, אין מאכען א פשרה צווישען די ביידע ריכטונגען. די פארטיי־פיהרער, וועמען די פראפעסיאנעלע בעוועגונג איז נישט ווענינער וויכטיג, ווי די פאליטישע ציעלען און וועלכע הערען פאר קיין פאל נישט אפפערן דעם צוקונפט אידעאל צוליעב געוויסע אויסבעסערונגען אין דער נעגענווארט האבען אנגענומען א מיטעלן שטאנדפונקט, וועלכער וועט פראקטיש (מיר זאגען בכאן פראקטיש, ווייל אין טעארעטישען הינזיכט האט די אנגענומענע רעזאלוציאן בעבעל לעגיען א ביסעל נעזונדיגט קעגען דער ארטאראקסאלער טעאריע) בעפרידיגען אזוי די פאליטיקער ווי די געווערקשאפטלער.

„פארטיי און געווערקשאפטען זענען איינס!" דיזע מיינונג, וואס איז שוין לאנג ארויסגעזאגט געווארען אויף איינע פון די פארטיי־טאגען, האט מאנהיים פערשטארקט און פערפעסטיגט.

אין זומער. יעדענפאלס האט דאס ארויסטרעטען פון די מאהלערארבייטער א גרויסע בעדייטונג, ווייל ווען זיי דאבען געוואגט צום ווינטער צו שטעלען פאדערונגען דאן איז דאס דער בעסטער בעוויז אז די מאהלערארגאניזאציע אין קראקוי איז שטארק און אידרע מיטגלידער קלאסען-בעוואוסטע ארבייטער.

נאך א איינטעגיגען באיקאט ביי דעם שניידערמייסטער ווילדשטאססער אין קראקוי, האבען די ביי איהם בעשעפטינטע ארבייטער זיך אויסגעקעמפפט דורכשניטליך א 18% לאהנהעכערונג. די איצט ביי איהם בעשעפטינטע ארבייטער טארען נישט געקינדיגט ווערען ביז צום 15 מערץ 1907. א הויץ דעם האט ה. ווילדשטאססער נאכגעגעבען אלע אנדערע פאדערונגען. זונטאג אין דער פריה איז אויסגעבראכען דער באיקאט, ביי נאכט האט ה. ווילדשטאססער אין פעראיין „פארהערטס" אונטערגעשריבען דעם פערטראג. באיקאטירט האבען אלע 7 ארבייטער פון דיזען ווערקשטאט, מאנטאג אין דער פריה זענען זיי צו דער ארבייט צוריקגעגאנגען.

די שארפמאכעריי אין יאראסלאוו. די לעזער פון „סאציאלדעמאקראט" איז בעקאנט דער געמיינער קאמפף פון די יאראסלאווער מייסטערלעך געגען דער יודישער ארבייטער-ארגאניזאציע. כאטש זיי האבען זיך שוין איינמאל איבערצייגט, אז זיי זענען צו שוואך לגבי דער סאלידאריטעט פון די ארבייטער, האבען זיי זיך פון זייער „ארבייט" נישט אבגעזאגט, פערקעהרט, אזוי ווי זיי זעהען דאס די פראטעקציע פון סטאראסטע קען זיי אויך נישט א סך העלפען האבען זיי זיך גענומען פאר אנדערע מיטלען בכדי אונזער ארגאניזאציע „אונשעדליך" צו מאכען. דער, פון זיין נידערטרעכטיגען פארגעהן בעקאנטער שניידער מייסטער רייך איז געפאלען אויף א המצאה, אז אמלייכסטען וועט זיין הרוב צו מאכען אונזער ארגאניזאציע, ווען עס וועט זיך איהם איינגעבען די פיהרער פון דער היגער בעוועגונג פטור צו ווערען. און ער האט פערקאטשעט די ארמעל און האט זיך גענומען „ארבייטען" ער איז געגאנגען פון איין טישלער ווערקשטאט צום אנדערען און האט „אגיטירט" צווישען די מייסטער, אז זיי זאלען אבזאגען פון דער ארבייט די טישלער ארבייטער, וועלכע האבען נישט קיין לערנבריעף. ווי ער איז אבער געקומען אין איין ווערקשטאט האט ער שוין נישט געקענט געהען אין אנדערען... אזוי ווי דיזע „אגיטאציע" איז געבליבען אהן א ערפאלג, האט ער צונויפגערופען אלע טישלער מייסטער אויף א פערזאמלונג אין דער קארפאראציע און דא האט ער שוין גאנץ אפען אבגעשמיאוסט מיט די מייסטער, אז זיי זאלען אויסשליסען אלע טישלער ארבייטער, וועלכע שטעהען אן דער שפיצע פון דער יודישער סאציאלדעמאקראטישער פארטיי.

ווי די ארבייטער האבען זיך נאר דערפון דערוואוסט האבען זיי בעשלאסען נישט צו געהען צו דער ארבייט. און עס איז טאקי אזוי געוועזען קיין איינציגער ארבייטער איז געגאנגען צו דער ארבייט. די מייסטער זענען דאן געקומען צו די ארבייטער און האבען געגעבען די הבטחה אז זיי וועלען קיין שום ארבייטער נישט אבשאפען. אויף דעם סמך זענען ערשט די ארבייטער געגאנגען צו דער ארבייט. עס קומען פאר נאך פערשידענע אנדערע נידערטרעכטיגקייטען פון זייטען די מייסטער געגען דער ארגאניזאציע.

די ארבייטער פון אלע פאכען בעטען מיר איצט קיין יאראסלאוו נישט צו קומען, ווייל מיר שטעהען פאר א קאמפף, איבערהויפט בעטען מיר אכטונג צו געבען, ווייל דער באיקאטירטע שניידער מייסטער רייך האט זיך געלאזט אויף די מדינה זוכען ארבייטער.

ב. קאהל.

טארנאפאל. די שניידער חברים דאבען נישט געקאנט מעהר דולדען דאס ברוטאלע פארגעהען פון דעם מייסטער דרעטלער און זיי האבען זונטאג דעם 14 ד. מ. באיקאטירט דיזען ווערקשטאט. עס באיקאטירען 15 ארבייטער. שבת דעם 13 ד. מ. איז געוועזען אן אלגעמיינע פערזאמלונג, וואו עס האבען רעפערירט די גענאסען בירפאסס און י. ק. עס איז אנגענומען געווארען א אנטראג דאס א יעדער ארבייטער זאל איין טאג פערדינסט געבען פאר די ארבייטער וואס שטעהען אין באיקאט.

די שניידער-ארבייטער ווערען געבעטען קיין טארנאפאל נישט צו קומען ביז דער קאמפף וועט נישט געענדיגט זיין.

כראניק.

א נייע ערפינדונג? ליעבער סאציאל-דעמאקראט! אט דערוויס איך זיך, אז ס'איז כלומר'שט ערפונען געווארען א נייער מעדיצינישער מיטעל געגען ברעכען. דאס זאל זיין א ערפינדונג פון דר. הערצל מיט... „מארקס"! אזוי ווי די מחברים (טהעאריען-אגענטור דר. פ"צ-מאניק) רעכנען, דאס זיי וועלען קאנען מאכען מיט דעם א גוט געשעפט, בפרט ווייל זיי רעדען זיך איין, אז דאס דאזיגע ברעכמיטעל דארף האבען א „פעולה" פאר פאליטישע אנזעצערס, בעאייל איך זיך אלס געניטער כעמיקער, אינ'ם אינטערעס פון דער וויסענשאפט, צו בעטען איך, איהר זאלט ריכטיג שטעלען דיזען טעות. די פ. ט. העררען מחברים האבען צום בעדויערען פארגעסען צו לערנען דעם א"ב, און א הויץ דעם זענען זיי מיט זייערע בעגריפען צוריקגעבליבען מיט כמעט 200 יאהרען: זיי רעכענען נאך אלץ צו לעבען אין די צייטען פון „אלכימיע". דאס וואהרשיינליכסטע איז אט דאס, אז אן'אלטעס ווייב — אן'אנגעהעריגע פון אונזער שווער געפרובטען פאלק — האט זיך אויסגעטראכט אין איהר העקסען-קאך אזא מין מישמאש, כדי אזויערנאך עפעס צו פערדינען אויף איהרע אלטע טעג. די העררען, וואס זענען אריינגעפאלען אין הדר פון דיזער שלעכטער רבי'צין, מאך איך דעריבער אויפמערקזאם, דאס זיי וועלען נעבעך דערלעבען ענטוישונגען מיט זייערע כשר'ע פלאנען. איך פון מיין זייט טרייסט זיך, אז אונזער וויסענשאפט האט היינט שוין אזא פעסטען פונדאמענט, דאס אזעלכע מאדנע עקספערימענטען קאנען זי גאר נישט מעהר קאמפראמיטירען; זיי האבען אבער נאר דעם איינציגען ווערטה, וואס זיי גיבען מאטעריאל פאר א וויצבלעטעל.

איך פערבלייב תמיד אייער געטרייער

כעמיקער-מארקסיסט.

א יודישע פארוואהל פערזאמלונג האט אין קראקוי צונויפגערופען דר. אדאלף גראסס אויף דינסטאג דעם 16 דמ. אין זאאל פון האטעל קליין. אויף דיזער פערזאמלונג איז אויך ערשינען דער קאמיטעט פון די פוילישע דעמאקראטישע פארטיי און דער קאנדידאט פון דיזער פארטיי, דער גימנאזיום דירעקטאר טאמאש סאלטישיק. אלע רעדנער האבען הייס אונטערשטיצט די קאנדידאטור פון ה' סאלטישיק און האבען אויפגעפאדערט די יודישע וועהלער זיך צו בעטייליגען אין דער ערגענצונגסוואהל צום פארלאמענט וועלכע איז געווען אויסגעשריבען אויפ'ן 17 אקטאבער. פון דער יודישער סאציאלדעמאקראטישער פארטיי האט גענומען דאס ווארט דער חבר בראסס. אין זיין גלענצענדער רעדע האט ער אונטערגעשטראכען צוויי מאמענטען. דער ערשטער איז וואס דאס זענען שוין די לעצטע וואהלען אויפ'ן גרונד פון דעם היינטיגען קוריען-סיסטעם, און דער צווייטער מאמענט איז. וואס צום לעצטען מאל וועהלען איצט די יודען צוזאמען מיט די פוילישע וועהלער. די נייע וואהלרעפארם בעשאפענדיג יודישע וואהלקרייזען, טהיילט אב די יודישע געזעלשאפט פון דער פוילישער און דערמיט בערויבט זי אויך די יודען פון דעם פאליטישען איינפלוס אויף דער ארומיגער געזעלשאפט. די נייע וואהל-רעפארם פערצוימט מיט די גהעטא מויערן דאס פאליטישע לעבען פון דער יודישער געזעלשאפט. מיר יודישע סאציאלדעמאקראטען האבען געקעמפפט געגען דעם און ווען עס איז שוין נישט מעגליך, אז די יודישע וואהלקרייזען צום פארלאמענט זאלען אבגעשאפט ווערען, דאן מוזען מיר טראכטען, אז דאס זעלבע זאל נישט פארקומען ביי דער וואהלרעפארם צום סיים און צום געמיינדעראטה. דאס אויסטיילען די יודען פון דער ארומיגער געזעלשאפט ליעגט אינ'ם אינטערעס פון דער קאנסערוואטיווער קליקע, וועלכע האט מורא פאר דעם דעמאקראטישען איינפלוס פון די יודען אויף די פאלאקען אדער רוטהענען. דעריבער וועט די בעטייליגונג פון דער יודישער דעמאקראטיע אין די לעצטע וואהלען, וועלכע קומען פאר בשותפות מיט דער פוילישער געזעלשאפט, זיין א פראטעסט געגען די יודישע וואהלקרייזען. אין פאליטישען לעבען — זאגט דער חבר בראסס, ברויכען זיך נישט צו טיילען די פארטייען לויט נאציאנען, זונדערן לויט די קלאסען-אינטערעסען. יודישע קאנסערוואטיסטען וועלען זיך אנשליסען צו די פוילישע, יודישע דעמאקראטען מיט די פוילישע און יודישע סאציאליסטען וועלען געהן צוזאמען מיט די פוילישע סאציאליסטען. די יודישע דעמאקראטען אבגעבענדיג זייערע שטימען אויף א פוילישען דעמאקראט, וועלען דאן האבען דאס רעכט צו פערלאנגען פון איהם דאס ער זאל פערטרעטען זייערע אינטערעסען. אין פאליטישען לעבען דעצידירט נאר די מאכט און אז די בעזונדערע אינטערעסען פון דער יודישער געזעלשאפט זאלען געפונען א אבקלאנג דארט ווי דאס איז נויטיג, מוזען זיך די יודען בעשאפען דיזע מאכט. (אפלאדיסמענטען). צום סוף האט די פערזאמלונג אנגענומען די פון דר. גראסס פארגעשלאגענע רעזאלוציע, אז די פערזאמלונג בעשליעסט די קאנדידאטור פון הערן סאלטישיק.

אויך א תריק. אום צו בעווייזען פאר וואס די העברעאישע ליטעראטור געהט אונטער ברענגט הער דר. קלויזנער אין „היום" א מאדנע ערקלערונג פאר דיזער ערשיינונג. ער בעהויפטעט, אז די העברעאישע ליטעראטור געהט אונטער „נישט צוליעב דעם, וואס עס פעהלען איהר לעזער, נאר דערפאר וואס זי האט נישט קיין אבאנענטען, ווייל עס פעהלט איהר די מאטעריעלע שטיצע". א פנים די העברעאישע ליטעראטור ברויך ממילא נישט קיין לעזער, ווען זי זאל נאר האבען מאטעריעלע שטיצע. די ציוניסטען וועלען דאס אבער לייכט אויסטייטשען. זיי וועלען אונז זאגען, אז דאס איז אויך איינע פון די פיעלע ערשיינונגען פון דער אנארמאליטעט פונ'ם יודישען פאלק.

פאלש אינפארמירט אדער אבזיכטליך פערצייכענט די וויענער „נייע צייטונג" א כלומר'שטען פאקט, אז די אויפ'ן 7 קאנגרעס פון „בונד" אנוועזענדע דעלעגאטען פון די אמעריקאנישע „בונדיסטען" זענען געווען גלייכבערעכטיגט מיט די דעלעגאטען פון רוסלאנד. דאס איז נישט אמת. א הויץ די דעלעגאטען פון די „בונדיסטישע" ארגאניזאציעס, זענען אלע אנדערע דעלעגאטען נאר געווען מיט בעראטונגסרעכט. ווי עס איז אבער לייכט ארויסצושפירען פון דיזער נאטיץ איז איהר מחבר א אנהענגער פון אלוועלטליכע יודישע ארגאניזאציעס און דערוויסענדיג זיך, אז אויפ'ן לעצטען צוזאמענפאהר פון „בונד" זענען אויך געווען דעלעגאטען פון אמעריקאנישע „בונדיסטען" האט ער זיך צוגעאיילט צו בעשאפען פון דעם א „אונטערסאנטעם נאהאוס", וועלכעס ציעלט זיך צו בעווייזען, אז די יודען מוזען זיך ארגאניזירען אין אלוועלטליכע ארגאניזאציעס, אזוי ווי למשל די ציוניסטען מיט „פ" אדער אהן „פ". אונטערסאנטער איז. אז דער מחבר פון דיזער פאלשער נאטיץ, שרייבט איבער זאכען פון וועלכע ער האט קיין אהנונג נישט.

פארטיי ענינים. גען. גראסמאן איז אין וויכטיגע אנגעלעגענהייטען ארויסגעפאהרען אויף א לענגערע צייט קיין וויען. זעמטליכע בריעף אין פארטיי אנגעלעגענהייטען זענען דעריבער צו אדרעסירען אויסשליעסליך צום פארטיי סעקרעטער:

H. Schreiber Krakau Bonifraterska 3.

ביי דער ערזאצוואהל פון א אבגעארדנעטען צום פארלאמענט פון דער דריטער קוריע אין קראקוי, וועלכע איז פארגעקומען מיטוואך דעם 17 דמ. איז איינשטימיג געוועהלט געווארען דער פוילישער דעמאקראט, טאמאש סאלטישיק. די וואהל איז געווען א אונגעוועהנליכע אויס דעם גרונד וואס דער געוועהלטער קאנדידאט האט נישט געהאט קיין קאנטרקאנדידאט. דעריבער איז אויך די בעטייליגונג אין די וואהלען געווען א זעהר קנאפע.

קארעספאנדענציעס.

קראקוי. אין די לעצטע פאר וואכען האט זיך ביי אונז די בעוועגונג שטארק געהויבען. מיר האבען עס צו פערדאנקען צוויי אומשטאנדען, ערשטענס דעם נייעם פעראיינסלאקאל, אין וועלכען עס איז מעגליך אבצוהאלטען עפענטליכע לעזונגען און פערזאמלונגען, האבענדיג צו דיזען צוועק א גרויסען זאאל, און צווייטענס דער נישט לאנג געוועהלטער פארטיי קאמיטעט ארבייט מיט מעהר חשק און פאלגליך א סך אינטענזיווער. דער פארטיי קאמיטעט האט פערשטאנען זיינע אויפגאבען און אז ער ערפילט זיי, בעווייזט זיין טעטיגקייט פון די לעצטע פאר וואכען.

אין פעראיינסלאקאל ווערען אבגעהאלטען צוויי מאל אין דער וואך וויסענשאפטליכע לעזונגען מיט דיסקוסיעס אין וועלכע עס בעטייליגען זיך צומאל אנ'ערך 100 פערזאנען. עס ווערען אבגעהאלטען זעהר אפט פאך-פערזאמלונגען, אזוי אז דאס לאקאל איז צו קליין פאר אונזער בעוועגונג. אין די פראפעסיאנעלע ארגאניזאציעס קומען צו

דער ברודער-שטרייט צווישען פארטיי און געווערקשאפטען.

(צום פארטיי-טאג אין מאנהיים).

פון א. ש. ואקס. *)

דער וויסענשאפטליכער סאציאליזם איז בעגרינדעט אויף צוויי גרויסע ענטדעקונגען פון מארקסען: אויף דעם היסטארישען מאטעריאליזם און אויף דער מעהר-ווערטה-טעאריע. פונ'ם היסטארישען מאטעריאליזם ווייסען מיר אז די אביעקטיווע געזעצען פון דער געשיכטע, די היסטארישע נויטווענדיגקייט, פיהרט צו אזא ארדנונג, וואו עס וועט נישט זיין קיין פריוואט-איינענטום, וואו אלע פראדוקציאנס מיטלען וועלען זיין קהל'שע, סאציאליסטישע. די מעהר-ווערטה-טעאריע לעהרט אונז, אז דער קלאסען קאמפף, וואס ווערט געפיהרט צווישען ארבייטער און קאפיטאליסטען, צווישען די שעפער פון דעם מעהרווערטה און די, וועלכע בענוצען זיך מיט איהם, קען זיך אין היינטיגער קאפיטאליסטישער געזעלשאפט נישט ענדיגען און אז דער קלאס, וועלכער איז בערופען צו ערפילען די היסטארישע שליחות פונ'ם סאציאליזם, איז נישט קיין אנדערע, ווי דער פראלעטאריאט, ווייל זיינע, דעם פראלעטאריאטס הייסט עס, אינטערעסען וועלען אלע מאל ליידען כל זמן די פראדוקציאן וועט געהערן פריוואט מענשען, וועלכע ארבייטען נאר נישט און נעהמען זיך א טייל פון דעם ארבייטערס הארעוואניע — דעם מעהר ווערטה — נאר דעריבער, ווייל דער פראלעטאריאט אליין האט נישט דאס רעכט זיך בענוצען מיט די פראדוקציאנס מיטלען.

דיזע ביידען ענטדעקונגען זענען נישט צוויי בעזונדערע אנאבהענגיגע טעאריען, זיי, דער היסטארישער מאטעראליזם און די מעהרווערטה-טעאריע, זענען ארגאניש צוזאמען געוואקסען, זיי זענען צוויי גלידער פון איין גוף, צוויי חלקים פון איין הארמאנישע גאנצע, וואו איינע שטיצט זיך אויף די צווייטע, וואו איינע ערפילט און ערגענצט די צווייטע, וואו איינע פערשטארקט און בעגרינדעט די צווייטע. ווען דער היסטארישער מאטעריאליזם ווייזט אונז סכעמאטיש, אין אלגעמיינע שטריכען דעם ענדליכען ציעל, צו וואס די געזעלשאפטליכע ענטוויקלונג מוז אונז פיהרען אין דער צוקונפט, ווייזט אונז די מעהרווערטה-טעאריע, דורך וועלכע עס ערקלעהרט זיך דער אונפערמיידליכער און אונאויפהערליכער קאמפף צווישען ארבייט און קאפיטאל, דעם וועג, די מיטלען, וועלכע פיהרען צו דיזען ציעל. ווען צוליעב דעם היסטארישען מאטעריאליזם איז פאר אונז ענטפלעקט און זיכטבאר געווארען די הערליכע צוקונפט געביידע, בעווייזט אונז די מעהר ווערטה-טעאריע, אז דאס מאטעריאל, וואס וועט פערוועדעט ווערען פאר די צוקונפט געביידע, איז שוין איצט פאראן און ווי אזוי עס דארף שוין ווערען אין דער געגענווארט צו נויף געזאמעלט.

די סאציאל-דעמאקראטישע פארטיי, געשטיצט אויפ'ן וויסענשאפטליכען סאציאליזם, פיהרט דעריבער איהרע ארבייט אויף צווייערליי אופנים. זי פערקערפערט זיך אין צוויי פארמען, וואו איינע קען אהן דער אנדערער נישט אויסקומען. פון איינער זייט פיהרט די סאציאל-דעמאקראטישע פארטיי א פאליטישען, א אלגעמיינעם קאמפף, וואס דער צוועק איז אויפצוווייזען די חסרונות פון איצטיגען ארדנונג, אבצושוואכען אויף ווי ווייט מעגליך די פאזיציאנען פון די געגנער, פון די הערשענדע קלאסען, איינצופיהרען רעפארמען, וועלכע הויבען אויף גייסטיג און קערפערליך דעם גאנצען פראלעטארישען ארגאניזם, דעם ארבייטער קלאס בכלל, פערשפרייטען דעם סאציאליסטישען געדאנק, בעווייזענדיג די נויטווענדיגקייט פון סאציאליזם זיינע מעלות און פארצוג פון אנדערע ארדנונגען; פון דער אנדערער זייט פיהרט די סאציאל-דעמאקראטיע א עקאנאמישען קאמפף, וואו דער פראלעטאריאט צוטיילט זיך אויף פערשידענע אבטיילונגען, אויף פיעלע ארמעעס; און יעדע ארמעע קעמפפט דירעקט נישט פאר דעם גאנצען ארבייטערקלאס נאר פאר זיך אליין, פאר איהרע איינענע עקאנאמישע אינטערעסען. אינ'ם עקאנאמישען קאמפף גיט זיך יעדע אבטיילונג פון פראלעטאריאט וועניגער אב דעם צוקונפט אידעאל און ווענדעט אן איהרע קרעפטען מעהרער אויפ'ן אויסבעסערן די לאגע פון די ארבייטער אין דער געגענווארט. ארויסצורייסען פון די קאפיטאליסטען בעסערע בעדינגונגען, נישט דערלאזען זיי אזוי אונבעגרעניצט פערגרעסערן דעם מעהרווערטה. אין דיזען פאל שטעהט אויפ'ן ערשטען פלאן נישט די אינטערעסען פונ'ם גאנצען קלאס ארבייטער, פונ'ם פראלעטאריאט בכלל, נאר פון דעם אדער יענעם טייל. מיט דער ערשטער פארמע פון קאמפף, מיט דער פאליטישער זייט, בעשעפטיגען זיך די פאליטישע פארשטעהער (וואו עס איז פאראן א פארלאמענט די פארלאמענטארישע פראקציע); מיט דער צווייטער פארמע, מיט דעם עקאנאמישען קאמפף בעשעפטיגען זיך די פראפעסיאנעלע פעראיינען. די קאמפף-פעלד פאר די ערשטע איז דער פארלאמענט און די איבעריגע פאליטישע איינריכטונגען — פאר די צווייטע די פאבריקען און זאוואדען; דער בליק פון די ערשטע איז מעהר געווענדעט אויף די צוקונפט, דער בליק פון די צווייטע — אויף די געגענווארט. די ערשטע, ווי די צווייטע זענען אונבעדינגטע וואפען צו ערדייכען א סאציאליסטישען ארדנונג. אבגרעניצען איינע פון דער צווייטער איז אונמעגליך. דער פאליטישער קאמפף קען בלויז דאן האבען א ערפאלג, ווען די ארבייטער מאסען בעשעפטיגען זיך עקאנאמיש, ווען זיי קומען צו זייער קלאסענבעוואוסטזיין, פאנגען אן צו פערשטעהן דעם געגענזאץ צווישען ארבייט און קאפיטאל אין זייער פאך. די עקאנאמישע אויסבעסערונגען ווידער אליין אהן די הויכע פאליטישע צוקונפט אידעאלען, זענען קיין מאל נישט אימשטאנד צו בעפרייען דעם אונטערדריקטען ארבייטערקלאס פון קאפיטאל. אזוינע אויסבעסערונגען קענען אפשר א ביסעל פערגרינגערן די לאגע פון דעם אדער יענעם טייל ארבייטער, זיי קענען אבער נישט בעפרייען דעם גאנצען ארבייטער קלאס פון קאפיטאלס הערשונג. אנווענדען די גאנצע קאמפף-ענערגיע פאר דעם געגענווארטיגען עקאנאמישען קאמפף און אוועקליינען אין א זייט די הויכע פאליטישע אויפגאבען פון פראלעטאריאט הייסט אפפערן דעם הויכען הערליכען צוקונפט אידעאל פאר אגוים ערשים. אזא טעטיגקייט קען אפשר אבשוואכען דעם עלענד און די ליידען אין א געוויסער צייט און אין א בעשטימטען ארט, זי קען אבער נישט בעזייטיגען די הויפט-

*) ספעציעל אנגעשריעבען פאר'ן „סאציאל-דעמאקראט", (רעד.).

שבת דעם 6 ד. מ. איז פארגעקומען א פייערליכער אבענד צום אנדענקען פון פערדינאנד לאסלע. וועגען דעם לעבען און טעטיגקייט פון פערדינאנד לאססלע, האט געהאלטען א פארטראג די חבר'טע ווערבער, דער פערלויף פון דעם אבענד האט צוריקגעלאזט נאך זיך א שטארקען איינדרוק ק. פריעדמאן.

זלאטשאוו. דעם 11 דמ. האט דער פעראיין „ברידערליכקייט" אבגעהאלטען די גענעראלפערזאמלונג, מיט דעם טאגעסארדנונג: 1) טע-טיגקייטסבעריכט 2) ארגאניזאציע. דער בעריכט האט אבגעגעבען דער גענאסע נאדעל. צום צווייטען פונקט האט רעפערירט דער גענאסע וואלק און אימבער פון לעמבערג. אין דער דיסקוסיע האבען זיך בעטייליגט איינינגע גענאסען. עס איז געוועהלט געווארען א נייער אויס-שוס, וועלכער בעשטעהט פון די פאלגענדע מיטגלידער: קאלב אבבאן, פערטרעטער שפאצינער, סעקרעטער נאדעל, קאסירער אימבער; אויסשוס: א שטראסלער, קופפערוואסער, האפמאן, ראזען, שוסטער, פיעטרושקא, שאלדער; פערטרעטער: טאבאק, מאנעס, רעמניק. קאנטראלקאמיסיע: פערלמוטטער און מילגעדער.

שבת דעם 12 איז אבגעהאלטען געווארען א פערזאמלונג פון ארבייטער-פרויען. די פערזאמלונג איז געוועזען זעהר שען בעזוכט. דער רעזולטאט: עס זענען צוגעטרעטען פיעלע גענאסינען צו דער ארגאני-זאציע. דעמזעלבען טאג איז אויך אבגעהאלטען געווארען א פערזאמ-לונג פון יוגענדליכע ארבייטער, וועלכע איז אויך געוועזען זעהר גוט בעזוכט, אויף דער טאגעסארדנונג איז געוועזען: 1) די בעדייטונג פון דער יוגענדליכע-ארבייטער ארגאניזאציע. 2) די רעפארם פון דער גע-ווערבעשולע. צום ערשטען פונקט האט רעפערירט דער גענאסע טאויש פון לעמבערג אין צום צווייטען פונקט דער גענאסע וואלק. עס האט זיך ענטוויקעלט א לעבהאפטע דיסקוסיע, און ביים סוף פון דער פערזאמלונג האבען זיך איינגעשריבען א סך יוגענדליכע ארביי-טער אין פעראיין.

פון סערעטה שרייבט מען אונז: די קינדער אונטעריכטער ווערען געווארנט קיין סערעטה נישט צו קומען, ווייל די פערהעלט-ניסע זענען דא ערגער ווי איבעראל, בעזונדערס ביי דעם העדרן אלאיס לאקער ווערט מען אמשרעקליכסטען אויסגעבייטעט.

א „פראלעטארישער" צוזאמענפאהר.*)

(געדאנקען און שטריכען)

„ווער האט מיך גערופען?
„וואס האט ער געוואלט?!
(וויספיאנסקי: וועסעלע)

שמיני עצרת אין דער פריה. דאס ספעקטאקל הייבט זיך אן. פרייליך, לוסטיג אויסגעסטראיעט קומען זיך צוגעהען די געסט, די „ארבייטער דעלעגאטען". מארגע פערצירט איז דער זאאל. רויטע פאר-בען, —דאס סימבאל פונ'ם פערגאסענעם ארבייטער בלוט — מישען זיך דא מיט וויים-בלויע קאלירען. אויף דער מזרח וואנד, איבער דער טריבונע העננט די סימבאליש סינטעזע פונ'ם פראלעטארישען ציוניזם. מארקס און לאססאל צו הערצל'ס רעכטע און לינקע האנד. מיין חבר, א גרויסער, טייטש מיר דאס אנרעש אוים: דעם אלטען, באנקראטי-רענדיגען הערצלישען געדאנק הייבט אן צו פערטרעטען וואס אמאל מעהר, דער תמיד יונגער טריומפירענדע סאציאליזמוס...

מיט א איראנישע שמייכעל קוקט זיך מארקס אראב אויפ'ן זאאל, זיין אויג פאלט אויף א בעל-הבית'שען „ארבייטער-דעלעגאט" און גיט א ווינק צו לאססאל'ן, וועלכער זעהט אוים שטארק אויפגע-רעגט צו זיין.

א צופרידענהייט פון זאטע מענשען אהן דעגות, א וועלינע גליק-ליכקייט און א אונצערשטערטע געדאנקענלאזיגקייט הערשט אויף אלע פנים'ער. א טויטע שטימונג... עפעס נישט די הייסע אטמאספערע פון ארבייטער צוזאמענפאהרען, ווי עס שפיגלען זיך אב פערשידענע מיי-נונגען, ווי עס טרעפען זיך צוזאמען די אנשויאונגען פון ברייטע מאסען און די דעלעגאטען זענען מחויב צו פערטרעטען זייער שטאנדפונקט.— דא זיצען מענשען אבגעריסען פונ'ם לעבען, פאנטאסטען, וואס טראגען זיך ארום מיט קראנקע חלומות, טרוימער. וואס זענען פער-זארגט אויף זייער גאנץ לעבען ארויס און צום פאלשטענדיגען גליק פעהלט זיי מעהר נישט, נאר אויך אבצוהאלטען א קאנגרעס. דער כאאס, וואס הערשט אין זייערע קעפ געפינט באלד א עפענטליכען אויסדרוק. די פוסטע פראזעאלאגיע פון דעם בורזשואזנער ציוניסט שטאנד, וועלכער „אלס מאדערנער מענש סימפאטיזירט מיט דעם סאציאליזמוס און ווינשט איהם פיעל גליק" האט ביכולת ארויסצורו-פען ביי די „ארבייטער — פערטרעטער" פרענעטישע אלפאידיזמענטען. דאס ביסעל סאציאליזמוס, וואס די יודישע סאציאליסטישע ארבייטער פארטיי פועלי-ציון" אין עסטרייך האט אין איהר פראגראם, בלייבט טאקע אויפ'ן פאפיער, אין דער פראקטיק ווייזט זיך בלאד ארויס די נאציאנאל-שאוויניסטישע אידעאלאגיע.

* * *

מיט יאהרען צוריק האט א בעקאנטער ציוניסט, א גרויסער פארישער פון דעם יודיש-נאציאנאלען גייסט קאנסטאטירט; אז איין זאך האבען מיר אין זיך, וואס האט אונז רואינירט און וואס פערפארגט אונז ווייטער אויף שריט און טריט: עס פעהלט אונז דער נאציאנא-לער אחדות. אמת! דורך א הוהן און א האהן איז ירושלים חרוב געווארען דורך א קלייניגקייט זענען מיר פערטריבען געווארען פון אונזער לאנד און אזא אומגליק האט זיך באלד צוגעטראפען דעם צוזאמענפאהר. ביי דער וואהל פונ'ם פרעזידיום איז געקומען צו אזא מיינונגספערשידענהייט, אז דער קאנגרעס איז שיער נישט צושלאגען געווארען. אויך פרינציפען!

מיט אזעלכע און עהנליכע זאכען האט דער צוזאמענפאהר פערברענגט דעם גאנצען ערשטען טאג, ביז זייערע געזינונגסגענאסען, די „דורשי שלום ציון" זענען ארייגעפאלען מיט א געשריי: רבותי הגיע זמן קריאת שמע של שחרית און האבען געוואלט צוטרייבען דעם מאדערנעם יודישען משיח.

שמחת תורה — דער צווייטער טאג פונ'ם צוזאמענפאהר. פאר טויזענטער יאהר — א טאג פון מתן תורה היינט — זאל ער זיין א טאג פון פאלקס-ערלעזונג, היינט זאל געשאפען ווערען דאס פראג-ראם, וואס זאל פיהרען דאס יודישע פראלעטאריאט אין זיין אייגען לאנד, צום ציעל, קיין ירושלים. א שווערע אויפגאבע! די שטימונג איז א געהויבענע. אלע ווארטען מיט אונגעדולד. דער מאמענט איז אונגעהייער וויכטיג, ס'ווארטען אלע שטאנרען פונ'ם פאלק. א קבצן און א פריץ, א נישט „אמת'ער פראלעטאריער" און אנ'אמת יודישער עקספלאאטאר, די פערטרעטער פון אלע שטאנדען זענען דא פער-איינינגט. די העררען טהון זיך סאציאל באלאמוטשען. דער ארבייטער איז אנ'עלעמענט מיט וועלכען עס בעשעפטיגט זיך היינט די גאנצע וועלט אין דער יודישער ארבייטער האט אויך זיינע ליעבהאבער, גוטע פריינד. דער צוזאמענפאהר זעהט גאר בעזאנדערס אוים: פרויען און פריילייגס פון דער בעסערער געזעלשאפט, דאקטוירים און גרויסע פריצים, זשורנאליסטען און ליטעראטען, ארבייטער און ארבייטערינען, אלעם יום-טוב'דיג געקליידעט. איבער'ן זאל שפאצירען זיך פארען פיהרענדיג צווישען זיך אינטערעסאנטע געשפרעכען. צו מיין אויער דערלאנגען אבגעריסענע זאצען.

I. פאר: די הערען ווילען אונז האבען,
אבער מיר וועלען דעם אלטען ציוניזמוס בעגראבען.
דער רעפערענט פון דעם פראגראם קומט דערווייל אן. אויפ'ן

זאל צוטיילט מען די לייטמאטיוען פון דעם רעפעראט. דאס זענען צוגלייך די עשרת הדברות פון דער „יודישער סאציאליסטישער ארביי-טער פארטיי פועלי-ציון אין עסטרייך".

II. פאר: איך ווייס, אז צום ציעל איז נאך זייער ווייט אבער
ווען איהר וועט אונז בעדארפען, שטעהען מיר גרייט.
צווישען אונז איז קראפט, צווישען אונז איז די מאכט.

דער עולם הייבט זיך אן צו בערוהיגען דער פארזיצענדער קלינגט מיט'ן גלאק. דאס געשפרעך הערט אויף. דער רעפערענט בעשטייגט די טריבונע און איבערנעמט פון דעם בורזשואזנער ציוניסטישען פער-טרעטער די באטוטע מיט דעם מגן דוד אויפ'ן עק:

נעם דעם נאציאנאלען צייכען
זאלסט נישט פון אונזער שטאנדפונקט וויכען.
נא דיר איהם אויף א קורצע צייט
און מיש אין די פראלעטארישע הערצער —
טיעף און ברייט.

בעגייסטער זיי מיט נייע אידעאלען,
פערטרייב די פוסטע חלומות,
נאציאנאלע בעפרייאונג, נייע ליכטשטראלען.
גיס ארייין אין די דינקלע רעיונות.

— — — — — — — — — — — —

נעם דעם נאציאנאלען צייכען!

און ס'פערשווינדעט דער נאציאנאליסטישער בלאזען מיט א פערשעמט פנים — אויף דער טריבונע בלייבט דער מאדערנער בלא-זען, מיט א רויט בענדאלע אויף דער ברוסט. א הייגטיגער מענש, א סינטעטישער גייסט, וואס פעראייניגט צווישען יא און ניין דעם ציו-ניזמוס מיט'ן סאציאליזמוס, הערצלען מיט מארקס'ן, דעם טעריטארי-אליזמוס מיט דער אויפהעבונג פון פריוואטאייגענטום. — אלעס געהט ביי איהם געשווינד און געלייפיג, די שווערסטע סאציאלע פראגען ווערען מיט דעם נאציאנאלען צוויבערישטעקען אויף דער שטעל גע-לעזט. . . . . .

די אויפמערקזאמקייט פון די פערזאמעלטע וואקסט מיט יעדער מינוט. זיי הארכען, הארכען.... און גלויבען נישט זייערע אייגענע אויערען. דער רעפערענט איז מאריך זיין רעדע. ער בעקענט אליין, אז ער איז נישט א מארקסיסט, נישט א היסטארישער מאטעריאליסט. נישט א סאציאל-דעמאקראט, נאר פשוט א סאציאל-ציוניסט. די נאדעל איז ארויס פון זאק. דער ציוניזמוס — דער ריינער בורזשואזנער נאציאנא-ליזמוס האט אויפגעפרעסען דעם סאציאליזמוס. — דער עולם הייבט זיך אן צו בעאונרוהיגען. נישט דאס האט א טייל פון די דעלעגאטען ערווארטעט. עס ענטשטייט א מלחמה פון אלע געגען אלע. דאס פראגראם ווערט יא אנגענומען און נישט אנגענומען. מען וועהלט א קאמיסיע דאס פראגראם אויסצובעסערן, ס'ווערען פארגלייגט פערשידענע רעזא-לוציעס, ס'ווערן אנגענומען הונדערטע אנטרעגע, וועלכע זענען זיך מיט-אנאנדער סותר. די רוסישע געסט שעמען זיך נעבעך מיט זייערע עס-טרייכישע ברידער. אויפ'ן זאל הערשט א לארם און א געשריי. — —

צו אלעם דעם קוקען זיך צו די צוויי גרעסטע מייסטער פון דעם אינטערנאציאנאלען סאציאליזמוס און האבען פאר די פרייטגע-באקענע סאציאליסטען מעהר נישט ווי א איראנישען שמייכעל אויף די ליפען.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

פלוצינג ווערט אלעס שטיל און ווי אבגעשטארבען ווערט דער גאנצער זאל. א שטילינקייט פונ'ם בית עולם. אין דער לופט ערהעבט זיך די שטימע פונ'ם צוזאמענפאהר!

„ווער האט מיך גערופען
וואס האט ער געוואלט ?"

א. ש.

---

*) א קריטישען בעריכט פון דעם „פועלי ציוניסטישען צוזאמענפאהר" וועלען מיר ברענגען ווען די אנגענומענע רעזאלוציעס וועלען זיין אבגעדרוקט.
די רעד.

כשר

Ceres

SPEISE-FETT

איינציג און אליין, ווערט נור געפרעסט פון קאקאס-נים אין דער אייגענער פאבריק אונטער שטרענג היגיענישער השגחה.

צערעס-שפייזע-פעט

ווערט נישט ערצייגט פון אימפארטירטע עהלען, ווי אנדערע פלאנצענפעט און דערפאר גיט עס די אלער-גרעסטע זיכערהייט, אז עס ווערט געמאכט געזונד-הייטליך און ריין.

די גאנצע פאבריקאציע שטעהט אונטער דער השגחה פון הרה"ג מו"ה שמחה פרענקיל פון פאדגורזע.

געארג שיכט, אקציען-געזעלשאפט

אויסיג אן דער עלבע.

אבטיילונג נעהרמיטעלווערקע „צערעס".

אכטונג פארטיי גענאסען פון קראקוי!

עצות אין רעכטס-אנגעלעגענהייטען גיט אומזיסט

דר. ארנאלד בערגער אדוואקאט

גראדצקא גאס נר. 23

H. Eder, Kraków

pl. Dominikański 5.

nowo założony bogaty **skład sukna, francuskich kamgarnów, angielskich szewiotów jakoteż materyi na wszelkiego rodzaju uniformy.**

CENY UMIARKOWANE.
Próbki na żądanie darmo i opłatne.

נייגעגרינדעטעס, רייכהאלטיגעס לאגער פון טוך, פראנצעזישען קאמגארן און ענגלישען שעוויאט, ווי אויך שטאפען אויף אלערליי אוניפארמען.

מאסיגע פרייזע.

ראבען אויף פערלאנגען גראטיס און פראנקא.

אכטונג — יודיש לעזענדע!!

וויכטיג פאר פעראיינען און ביבליאטעקען!

זעמטליכע אויסגאבען פון פאלגענדע פערלאגען: „קולטור", „די נייע ביבליאטעק", „צייט ביבליאטעק", „אינטערנאציאנאלע ביבל", „אר-בייטער שטימע", „די וועלט", „פראגרעסס" א. ז. וו. קאן מען בעקומען מיט רעדוצירטע פרייזען ביי

M. Kurzweil Krakau, Brzozowa 16.

פיר דעם אנאנסען-טהייל איז די רעדאקציע נישט פעראנטווארטליך.

אכטונג! פארטייגענאסען אין טארנאפאל!

אין זעמטליכע שטראפאנגעלעגענהייטען פון מיטגליעדערס פערטרעט אונענטגעלטליך

דר. נוססבערכער.

עס זענען ארוים

אנזיכטסקארטען

מיט דער

פאטאגראפיע

סאציאל-דעמאקראט

פרייז 10 העלער.

ביי גרעסערע בעשטעלונגען א ענטשפרע-כענדער ראבאט.

צו בעציעהען פון דער אדמיניסטראציע דער „סאציאל-דעמאקראט" קראקוי.

פון דא קען מען אויך בעציעהען די אנזיכטס-קארטען מיט דעם רעוואלוציאנערען ליעד

„דער אינטערנאציאנאל".

און די ליטעראטור פון די „בונדיסטישע" אויסגאבען.

Herausgeber und verantwortlicher Redakteur—Wydawca i odpowiedzialny redaktor: Henryk Grossman, Kraków

Drukiem S. L Deutschera w Podgórzu.